

Sensorveiledning IDE 2045 høsten 2018 - hjemmeeksamen

Denne sensorveiledningen består av en spesifikk del og en generell del. Den spesifikke delen er knyttet til den gitte oppgaveteksten dette semesteret, mens den generelle delen gjelder generelt for hjemmeeksamenene på idéhistorie.

Oppgavetekst:

Enten:

Ta utgangspunkt i et eller flere verker fra leselisten og redegjør for hovedtrekkene i middelalderens begrep om rettferdig krig.

Eller:

Redegjør for Grotius' forståelse av krig. I hvilken forstand utgjør denne forståelsen noe nytt i forhold til middelalderens syn på krig.

Spesifikt

I en god besvarelse om rettferdig krig bør kandidaten ha fått med seg litt om bakgrunnen for denne oppfatningen, nemlig at krig forstås som rettshåndhevelse. Denne oppfatningen er videre filtrert gjennom to idéhistoriske strømninger: 1) antikkens stoiske forståelse av naturretten slik den blir formulert hos Cicero og 2) kristendommen. Her bør man få med seg at mens kristendommen opprinnelig er pasifistisk, blir det fra og med Augustin formulert visse kriterier som gjør krig tillatt også i et kristent perspektiv. Den endelige utformingen av kriteriene for rettferdig krig, finnes hos Thomas Aquinas.

Den svært gode besvarelse vil også ha med to viktige punkter: 1) at i en krig kan bare en av partene ha rett (eller rettferdigheten på sin side) – og at man derfor er moralsk forpliktet til å støtte denne parten; det finnes altså ikke et tredjeparts standpunkt (nøytralitet); 2) at krig først og fremst er en serie av handlinger – og at enhver er personlig ansvarlig for de handlinger som man utfører i krig (på samme måte som i fred), og at disse handlingene kan være avgjørende for ens personlige frelse. Her vil det være naturlig å trekke inn pave Urban II's tale til korsfarerne.

I en god besvarelse av den andre oppgaven må det gis en redegjørelse for Grotius som får frem hovedpunktene i hans forståelse og som kan brukes til å vise at han på den ene siden

fastholder et begrep om en rettferdig krig og på den andre siden bryter med dette. Her er det viktig å få frem at Grotius skiller mellom naturrett og folkerett og plasserer krig under sistnevnte. Folkerett er for Grotius et anliggende for stater seg imellom og et uttrykk for deres interesser. Den er altså ikke universell for menneskeheten, slik naturretten er.

Når det gjelder oppgavens andre del kan kandidaten enten gi en kort presentasjon av middelalderens syn på rettferdig krig, med vekt på de punkter som er avgjørende, eller man kan kontrastere Grotius syn på den enkelte punkter med middelalderen.

En svært god besvarelse vil også få frem at Grotius forstår krig som en (retts)tilstand og ikke som et sett av handlinger; altså en overenskomst mellom to stater, som utenforstående ikke har noe med å gjøre. Dette åpner for et tredjepartens standpunkt (altså det som senere kalles for nøytralitet). At krig er en rettsstilstand betyr i praksis at den innfører et sett av plikter og rettigheter som ikke finnes i fredstid – og i den forstand blir i praksis naturretten satt til side. Visse ting er tillatt i krig som ikke er tillatt i fredstid (under naturretten). Bl.a. har man lov til å drepe fiender, men disse er altså ikke ens personlige fiender.

Generelt

Gode besvarelser oppfyller nedenstående krav og gis karakteren C.

En god besvarelse er et faglig essay som besvarer den gitte oppgaven på en god måte, og retter seg mot en akademisk leser som ikke er ekspert på temaet. Et slikt essay inneholder en innledning som presenterer tematikken og kandidatens prosjekt, herunder en problemformulering som presiserer den gitte oppgaven nærmere. I en god besvarelse er problemformuleringen faglig relevant, begrunnet og presist formulert. Videre vil innledningen i en god besvarelse presentere essayets struktur (ev. avvik fra oppgavetekstens struktur, bør begrunnes), i tillegg til å presentere det primære kildematerialet (dvs. originaltekstene) for leseren. Innledningen i en god besvarelse bør også begrunne kandidatens valg av perspektiv, kildemateriale o.l.

I hoveddelen i en god besvarelse vil kandidaten veksle mellom å redegjøre, tolke/analysere og diskutere/drøfte/sammenlikne. En god besvarelse vil inneholde både parafraser i tillegg til direkte sitater (både lange og korte) fra originaltekstene, og kommentarer/diskusjoner av sitatene. Videre vil hoveddelen i en god besvarelse også inneholde metakommuniserende delinnledninger og delavslutninger/-konklusjoner/-oppsummeringer slik at besvarelsen får en

rød tråd. Det innebærer at oppgavens deler henger sammen, at oppgaven har en helhetlig struktur og ikke bare består av mange deler som behandler temaet på ulike måter.

En god besvarelse vil kontekstualisere originaltekstene, tematikken og problemstillingen som behandles i essayet. I en god besvarelse vil kandidaten normalt benytte både originaltekster og sekundærlitteratur, men bevarelsens viktigste kilder vil alltid være originaltekstene (uansett om oppgaveteksten eksplisitt ber om det eller ikke). Kandidaten kan om ønskelig trekke inn litteratur (både originaltekster og sekundærlitteratur) utover pensum, men kan ikke velge bort pensumlitteratur.

Kandidaten vil i avslutningen i en god bevarelse oppsummere oppgavens delkonklusjoner for deretter å konkludere i lys av problemformuleringen og det overordnede prosjektet som ble gitt av oppgaveteksten.

I en god besvarelse vil alle originaltekstforfattere angis med leveår og originaltekster angis med opprinnelig utgivelsesår. Kandidaten vil anvende nødvendige faguttrykk og forklare disse begrepene første gang de anvendes.

I en god besvarelse vil kandidaten oppgi alle kildene som anvendes i tråd med fagets konvensjoner (fotnoter som oppgir forfatterens navn, verkets tittel, og sidetall), og ha med en alfabetisk ordnet litteraturliste hvor alle kildene angis fullstendig, som også må oppgi oversetterns navn. En god besvarelse viser at kandidaten behersker konvensjonene for å skille mellom ulike typer kilder (artikkel i tidsskrift, monografi, artikkel i antologi). For kilder som konvensjonelt bruker en annen type sidehenvisning enn sidenummer, vil kandidaten ha satt seg inn i slike konvensjoner og anvende dem.

I en god besvarelse vil det fremgå at kandidaten behersker bruk av kursiv. En god besvarelse vil ha en ryddig layout i tråd med fagets konvensjoner. Oppgaveteksten og eventuell tittel plasseres øverst på første tekstsider. En god besvarelse viser at kandidaten behersker å skrive et essay på alminnelig godt og korrekt norsk.

En god besvarelse svarer på det den gitte oppgaveteksten spør om i lys av kandidatens presiserte problemstilling.

Gode besvarelser oppfyller ovennevnte krav og gis karakteren C.

Hvis flere av ovennevnte krav ikke oppfylles vil besvarelsen anses som middels god (D) eller svak (E). Hvis mange av de ovennevnte kravene ikke er oppfylt vil besvarelsen anses som for dårlig til å kunne aksepteres (F).

Svært gode besvarelser (A eller B) vil i tillegg til ovennevnte krav vise selvstendighet, refleksjon og originalitet. Svært gode besvarelser vil også reflektere teoretisk-metodisk over problemformuleringen og/eller den tematiske kontekstualiseringen.

Det henvises videre til "karakterbeskrivelse for idéhistorie" på emnets nettside.